

Sure, gamle mænd

I sidste uge fik sure, gamle mænd igen én på snuden på avisens lederplads. Her kommer lørdagsklummen dem til undsætning

Af Thorkil Thorsen

KLUMME

Vi har sikkert alle mødt personer, hos hvem brokken sidder mere i munden end i bughulen. Det kan være irriterende at høre på deres golde, afstumpede brokkeri over snart sagt alting og ingenting. Krakilere er trættende, fordi de hele tiden er på tværs. Hvis man for at slippe ud af en ørkesløs diskussion med dem, giver dem ret i deres vanvittige synspunkt, finder de straks på en drejning af argumentet, som kan forlænge mundhuggeriet – for sådan ét er det ofte. Eller de siger: Nu giver du mig bare ret, men det er kun fordi, du ikke mener, at jeg har ret. Og så videre og så videre i én uendelighed. Kværunanter føler sig stærkt forurettede over noget og vedbliver at gøre vrøvl. Ifølge Spademanns Leksikon vælger kværunanter næsten altid at bosætte sig oven på et værtshus, ved en børnehave eller andre steder, hvor der er megen larm. Kværunanter kan dog også finde på at bosætte sig langt ude på landet, hvis de ellers kan finde et hus lige op ad en vindmølle.

Hvem er de?

Men hvem er de såkaldt sure, gamle mænd egentlig? Først må det vel konstateres, at man finder dem i alle samfundslag, i alle aldre og hos begge køn. Dernæst er det værd at hæfte sig ved, at de ikke nødvendigvis er stridslustne kværunanter eller krakilere uden noget egentlig budskab. Sure, gamle mænd er ganske vist ofte kritiserende til højre og venstre og grundlæggende negative og skeptiske, men – og det er pointen her – de kan godt være eftertænksomme og udtale sig med et konstruktivt sigte. De kan bygge deres skepsis og deres påstande på en kombination af erfaring, faktuel viden og livsværdier. Det er denne cocktail, de gerne serverer for andre.

Desværre affejer folk med modsatrettede synspunkter dem ofte med et skuldertræk eller med en bemærkning om, at de jo bare er påståelige, sure, gamle mænd. Trælse individer. Med en sådan sproglig finesse udgrænser man dem fra det gode

selskab og gør det legitimt ikke at tage dem alvorligt. Det er bare en gammel brokkerøv! Og så går snakken ellers videre blandt de andre i direktionslokalet eller i arbejdssjakket. Og i de politiske forsamlinger bliver deres synspunkter næppe nævnt, for hvem gider bruge tid på den slags båtnakker?

Således afskærer projektmagere, medier og beslutningstagere sig fra at få belyst en sag fra flere vinkler.

Pas på! Ja-hatten vokser

Sammen med den alvorlige udvikling med vigende befolkningstal og færre arbejdspladser her på øen synes der nogle steder og i nogle medier at være en sideløbende optimistisk og frisk innovations-tænkning. Ting skal kunne lade sig gøre, som vi ikke tidligere har haft fantasi eller tillid til at gå i gang med. Forleden besøgte en finsk innovationsforsker Møbelfabrikken (i folkemunde: ”Bright Park Bornholm”). Hans budskab var, at man bare skal kaste sig ud i nye eksperimenter og investeringer, fordi man alligevel kun sjældent kan forestille sig eller beregne fremtiden og markedets reaktioner tilstrækkeligt præcist på forhånd. Ja-hatten vokser sig således større og større. Snart er den så stor, at den falder ned over øjnene på os, så vi ikke længere kan få øje på de problemer, vi står midt i, og som nok kan være vigtige parametre at indtænke, inden der skrides til handling.

Lokalpolitikerne tror, at de kan fremtidssikre øen og tilgodese dens indbyggere og dens turister med nye, dyre cykelstier, discountsupermarkeder, bebyggelser i strandlinjen og meget andet, som ikke falder i alle bornholmeres smag. Bornholms Tidende vil få mange skeptiske og negative læserbreve desangående. Nogle af disse også fra folk, der måske kunne få påklipst etiketten sure, gamle mænd, blot fordi de stiller sig tvivlende til de påståede gevinster. Eller fordi de lufter deres bekymringer for kommunens økonomi eller for øens by- og landskabsværdier.

Men er det ikke lige netop her, at man burde låne de såkaldt sure, gamle mænd øre? Er det ikke lige netop her, at de arge-

ste kritikere og største tvivlere skal komme til orde? For der kan næppe hentes mange forbedringsforslag fra lalleglade jubeloptimister, som ikke tør ytre en skeptisk tanke over for nye tiltag. Tvivlere er ikke per definition formålsløst negative over for nye ideer. De kan med deres skeptiske holdning og ubekvemme spørgsmål ønske – og være med til – at skærpe ideernes bæredygtighed.

Dialogkulturen

Det er ikke rart, hvis vores omgangstone og dialogkultur virkelig bliver sådan, at kritiske og skeptiske synspunkter overhøres og diskvalificeres på grund af afsender og form. Så lider demokratiet skade. I en meningsudveksling kan begge parter blive klogere. Og det er det, vi har brug for.

Derfor burde det være oplagt og godt demokratisk stof, at borgere gør opmærksom på det, de opfatter som uretfærdigheder og apparatfejl i vores samfund. Og at de meddeler deres tvivl og forbehold over for noget, som de ikke tror på nytteværdien af, eller som de føler er direkte ødelæg-

gende for almenvellet. Det kan ske, at deres indsigelser og kritiske spørgsmål kan afvises faktuel. Men dette vil kun være positivt, fordi det i så fald oplyser dem og andre borgere på en mere komplet måde. I nogle tilfælde vil virkeligheden senere vise, at deres skepsis og bange anelser var grundløse. Men derved er ingen skade sket.

Det kan godt være, at sure, gamle mænd ikke altid brokker sig i diplomatiske vendinger. Eller optræder i en velpoleret sprogdragt. Tonen kunne være bedre, måske. Det kan godt være, at deres kritik, skepticisme og forbeholdne tøven er ubejlejligh for nogle, som gerne så hurtige og glatte beslutningsprocesser. Men prøv at se dem som whistleblowers og betragt dem som nogle, der gør et fædrelandsnyttigt job ligesom jernbanesabotørerne under besættelsen.

Derfor burde alle værdsætte os sure, gamle mænd. Ingen burde betragte os som det dårlige selskab, man ikke behøver lytte til. Ingen burde forsøge at afrette os med én over snuden.

Man finder dem i alle samfundslag, i alle aldre og hos begge køn

THORKIL THORSEN er efter 40 års frivillig eksil tilbageflytter i 2009. Potentiel pensionist. Pendler mellem lønarbejde som seniorforsker i København og selvstændig konsulentvirksomhed på Bornholm.